

Nr 18/2018 (kwiecień)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), mgra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Nowi profesorowie

Dwóch naukowców z Wydziału Nauk Historycznych: prof. dr hab. Szymon Olszaniec oraz emerytowany prof. dr hab. Jarosław Poraziński odebrało z rąk Prezydenta RP nominacje profesorskie.

Stypendia za publikacje

Dr Magdalena Krajcarz i prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki z Instytutu Archeologii otrzymali stypendia Rektora UMK za wysoko punktowane publikacje naukowe. Artykuł pt. „*Human mediated dispersal of cats in the Neolithic Central Europe*” ukazał się w czasopiśmie „*Heredity*” (2018, s. 1–7, Impact Factor ISI: 3.961, punktacja MNiSW: 35.000).

Certyfikat eksperta NCBR

Dr hab. Tomasz Kruszewski z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii uzyskał certyfikat eksperta Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020.

Awans dla dr. Arkadiusza Wagnera

17 kwietnia br. Rada Wydziału Nauk Historycznych nadała dr. Arkadiuszowi Wagnerowi, pracownikowi Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii, stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie bibliologia i informatologia.

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Buddyzm himalajski

10 kwietnia br., na zaproszenie Pracowni Studiów Azjatyckich Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej, odbył się wykład otwarty dr. Geralda Kozicza z Institute for Architecture and Media, Technical University Graz, Austria, pt. „*The Tangible and the Intangible: An Architectural Perspective on Western Himalayan Cultures*”. Spotkanie miało

charakter wprowadzenia do himalajskich studiów kulturowych, dotyczących architektury sakralnej w perspektywie historycznego rozwoju wierzeń buddyjskich.

Konferencja My Himalayan Story

W dn. 11-14 kwietnia br. miała miejsce międzynarodowa konferencja cykliczna Current Western Himalayan Research, współorganizowana przez Katedrę Etnologii i Antropologii Kulturowej, Pracownię Studiów Azjatyckich KEiAK, Komisję do Badania Wschodu KNE PAN oraz Institute for Asian and African Studies Uniwersytetu Humboldta w Berlinie. Tym razem spotkanie odbyło się pod tytułem: „My Himalayan Story”. Było to już czwarte kolokwium reprezentantów rozmaitych dziedzin, których jednoczy zainteresowanie obszarem himalajskim i terenów sąsiednich: Karakorum, Hindukuszu i Płaskowyżu Tybetańskiego. W podpoznańskim Będlewie spotkało się 18 badaczy z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Austrii, Indii, Włoch, Francji i Polski, którzy przedstawili swoje drogi naukowe i przemyślenia dotyczące najczęściej wieloletnich eksploracji kultur wysokogórskich.

Wystąpienie na konferencji w Cork

Doktorantka Wydziału Nauk Historycznych - mgr Agnieszka Laddach - uczestniczyła w konferencji naukowej XXXII Irish Conference of Historians: Sex, Sexuality & Reproduction. Historical Perspectives, zorganizowanej na Univeristy Collage Cork, trwającej od 26 do 28 kwietnia br. Mgr Laddach wygłosiła referat pod tytułem "A social image versus historical sources - the case of Fr. Prof. Janusz Stanisław Pasierb".

WYKŁADY i ODCZYTY

Wykład dla uczniów IV LO

6 kwietnia br. dr hab. Sylwia Grochowina z Zakładu Historii XX wieku IHiA opowiedziała uczniom IV Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu o losach kobiet żydowskich z Baukommando Weichsel (OT Thorn) (w oparciu o materiały zgromadzone do swojej ostatniej książki „*Toruński Holokaust. Losy żydówek z podobozu KL Stutthof o nazwie Baukommando Weichsel (ot Thorn) w świetle relacji i wspomnień ocalałych ofiar i świadków*”).

Wykłady prof. Dickinsona

9 kwietnia br. na Wydziale Nauk Historycznych po raz kolejny gościł prof. Harry T. Dickinson z Uniwersytetu w Edynburgu. Wygłosił dwa odczyty: "British attitudes towards France in the 18th century" oraz "The Great Debate on Sovereignty during the American Revolution". Następnego dnia Profesor odwiedził Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK.

Wykład w Iławie

11 kwietnia br. dr Magda Gawinecka-Woźniak, w ramach otwarcia sesji Młodzieżowego Parlamentu Europejskiego Regionu Morza Bałtyckiego (Model European Parliament Baltic Sea Region), wygłosiła wykład pt. „Scandinavianism as a model of international cooperation”. Miejszem imprezy była sala sesyjna Starostwa Powiatowego w Iławie, a jej gospodarzem Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie. Patronat nad wydarzeniem objął Starosta Powiatu Iławskiego.

Nieszawa - Dybów w okresie krzyżackim

17 kwietnia br. prof. dr hab. Waldemar Rozynkowski z IHIA, na zaproszenie Stowarzyszenia „Nasz Podgórz”, w filii Książnicy Kopernikańskiej przy ul. Poznańskiej w Toruniu wygłosił odczyt „Nieszawa -Dybów w okresie krzyżackim”.

„Piękno przestępstwa. Prolegomena do estetyki sądowej”

17 kwietnia br. w Katedrze Historii Sztuki i Kultury odbył się gościnny wykład pt. „Piękno przestępstwa. Prolegomena do estetyki sądowej”, wygłoszony przez prof. dr. hab. Józefa Wójcikiewicza z Katedry Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wykład był poświęcony estetycznej analizie przestępstwa, zwłaszcza pod kątem modus operandi sprawców konkretnych przestępstw. Poruszona została także problematyka krwi i jej odzwierciedlenia w sztuce. Estetyzacja procesu sądowego została zaprezentowana na przykładzie procesów O.J. Simpsona i O. Pistoriusa.

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE

Badania w krakowskim kościele

W połowie kwietnia rozpoczął się kolejny etap badań archeologicznych, prowadzonych przez prof. dr hab. Annę Drażkowską z Instytutu Archeologii w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie. Prace są finansowane przez NCN w ramach grantu OPUS 12 pt. „Krypty grobowe kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie w świetle badań interdyscyplinarnych”.

AKTYWNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH

Konferencja „Świat Słowian”

13 kwietnia br. w Instytucie Archeologii odbyła się studencko-doktorancka konferencja naukowa pt. „Świat Słowian. Na pograniczu chrześcijaństwa i pogaństwa”, której organizatorem było Archeologiczne Koło Miłośników Średniowiecza. W obradach uczestniczyli studenci i doktoranci z Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz pracownicy Muzeum Ziemi Wschowskiej i Muzeum Wsi Radomskiej. Tematyka, którą podjęli prelegenci, dotyczyła mitu kosmogonicznego oraz wierzeń dawnych Słowian. Aspekty te zostały zaprezentowane zarówno ze strony archeologicznej, jak i historycznej, etnograficznej oraz kulturoznawczej.

Manewry Lądowo - Morskie

W dn. 17-18 kwietnia br. odbywało się Międzyuczelniane Seminarium Naukowe „Manewry Lądowo – Morskie”, zorganizowane wspólnie przez Wojskoznawcze Koło Naukowe UMK i Koło Naukowe Obronności Państwa AMW. Pierwszego dnia uczestnicy zwiedzili Akademię Marynarki Wojennej w Gdyni, a drugiego Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu.

Wystawa w Collegium Humanisticum

20 kwietnia br., dzięki członkom Koła Naukowego Badaczy Białych Plam, w holu Collegium Humanisticum pojawiła się wystawa plansz pt. „Wołają z grobów, których nie ma. Wołyń 1943”, przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej.

20 Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki

Od 25 do 27 kwietnia br. trwał jubileuszowy 20 Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki. W tym roku odbył się w Toruniu, w budynku Collegium Humanisticum. Inauguracja zjazdu miała miejsce w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego. W zjeździe wzięło udział ponad pięćdziesięciu prelegentów z całej Polski, wygłoszono kilkadziesiąt referatów w ośmiu panelach tematycznych. Z okazji okrągłego jubileuszu przygotowano wystawę wspomnieniową. 20 OZSA zorganizowało, przy wsparciu Wydziału Nauk Historycznych, patronów, sponsorów i opiekunów naukowych (dr hab. Marlena Jabłońska, dr Katarzyna Pełowska), Studenckie Koło Naukowe Archiwistów.

INNE WYDARZENIA

Goście z Michigan

1 kwietnia br. gośćmi Instytutu Archeologii byli amerykańscy studenci z International Academy Michigan. Zajmuje ona pierwsze miejsce wśród kilkuset szkół średnich w stanie Michigan, jest oceniana jako druga szkoła średnia w USA. Dr Marek Kołyшко przedstawił gościom historię, strukturę organizacyjną i kierunki badawcze Instytutu Archeologii. Następnie studenci wysłuchali prelekcji mgr Mateusza Sosnowskiego i mgr Magdaleny Kozickiej – doktorantów z Instytutu Archeologii.

Europejska promocja wydawnictwa albumowego "Artyści Andersa"

Trwa europejska trasa promocji wydawnictwa albumowego "Artyści Andersa", wystawy oraz filmu zrealizowanego wg książek autorstwa prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza. Od 4 kwietnia br. wystawa „Artyści Andersa” prezentowana jest w Polsce w Galerii Plenerowej Łazienek Królewskich w Warszawie. Otwarcia wystawy, inaugurującej jej trasę prezentacji w głównych miastach w Polsce, dokonała senator Anna Maria Anders.

Szkolenie w ramach UNI-KOMP-AS

8 kwietnia br. zakończyło się 36-godzinne szkolenie z zaawansowanych technik przetwarzania tekstu, realizowane w ramach projektu UNI-KOMP-AS. W zajęciach, prowadzonych przez dr hab. Małgorzatę Kowalską, studenci mieli okazję podnieść swoje kompetencje m.in. w zakresie edycji tekstu, dodawania odsyłaczy i spisów, budowy formularzy, rejestracji makr i tworzenia korespondencji seryjnej. W zajęciach uczestniczyli studenci takich kierunków jak: historia, praca socjalna, historia sztuki, bezpieczeństwo wewnętrzne, zarządzanie informacją i bibliologia, pedagogika, archiwistyka i zarządzanie dokumentacją.

Objazd naukowy

W dn. 9-12 kwietnia br. odbył się objazd naukowy studentów III roku archiwistyki i zarządzania dokumentacją. W tym roku studenci toruńskiej archiwistyki odwiedzili Katowice i tamtejsze placówki gromadzące archiwalia.

Radio Antropologia nadaje

12 kwietnia br. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej zorganizowała seminarium pt. „Antropologiczna podróż do świata radia, czyli o wrażliwości na drugiego człowieka”. Gościem specjalnym seminarium była reporterka radiowa i absolwentka toruńskiej etnologii Magdalena Świerczyńska-Dolot (Radio Gdańsk). Podczas spotkania słuchano fragmentów reportaży, dyskutowano o pracy reportażystki radiowej i o tym, jak zostać praktykującym antropologiem radiowcem. Zastanawiano się także nad tym, czy możliwe jest uprawianie antropologii w radiu i jakie są punkty styczności reportażu radiowego i antropologii. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach zainicjowanego przez KEiAK cyklu Otwartych Seminariów Antropologicznych (OSA).

Konserwacja obiektów metalowych oraz łączonych

Dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK oraz doktoranci z Instytutu Archeologii: mgr Aleksandra Kulesz, mgr Dawid Grupa, mgr Marcin Nowak, mgr Sebastian Nowak, uczestniczyli w trzeciej edycji seminarium pt. „Konserwacja obiektów metalowych oraz łączonych”. Odbyło się ono w dn. 12–13 kwietnia br. w Tczewie i Gdańsku, organizatorami były Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku oraz Muzeum Narodowe w Gdańsku. Spotkania te służą wymianie doświadczeń w zakresie konserwacji obiektów metalowych i łączonych. Prof. M. Grupa i mgr M. Nowak zaprezentowali referat pt. „Problemy konserwatorskie związane z obiektami wydobytymi z Wisły”, mgr A. Kulesz przygotowała wystąpienie pt. „Konserwacja patynek drewnianych”. W sesji posterowej znalazły się prezentacje mgr. S. Nowaka – „Drewniany krzyżek z metalową pasyjką i aplikacją – problematyka konserwacji obiektu o złożonej strukturze surowcowej” oraz mgr. D. Grupy – „Konserwacja struktur na przykładzie protezy z krypty kościoła parafialnego w Płutach”.

Toruńskie Warsztaty Numizmatyki Antycznej

W dn. 20–21 kwietnia br. odbyła się kolejna, XVI edycja Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej, której organizatorami byli: Fundacja „Traditio Europae”, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Wydział Filologiczny i Wydział Nauk Historycznych UMK. Warsztaty składają się z wykładów i zajęć praktycznych z zakresu mennictwa starożytnej Grecji i Rzymu oraz obszarów kulturowo pokrewnych lub zależnych (perskich, partyjskich, celtyckich i naśladownictw z obszaru północnego Barbaricum). Jednym z prelegentów był dr Marek Kołyszko z Instytutu Archeologii, który zaprezentował referat pt. „Wykorzystanie najnowszych technologii w rozpoznawaniu i konserwacji zabytków metalowych”. W drugim dniu warsztatów w Instytucie Archeologii odbyły się zajęcia praktyczne.

Prof. Małgorzata Grupa w Gdańsku

Dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK z Instytutu Archeologii była gościem Towarzystwa „Dom Uphagena”. Na spotkaniu, które odbyło się w Gdańsku 25 kwietnia br., zaprezentowała wykład pt. „Grube i cienkie, gładkie czy pasiaste – przyczynek do badań tkanin wełnianych w Gdańsku”. Wystąpienie dotyczyło wełnianych tkanin, znalezionych na obrzeżach średniowiecznego i nowożytnego Gdańska.

Wyjazdowe Warsztaty Archeologiczno-Antropologiczne

27 kwietnia br. w Byszewie odbyły się pierwsze Wyjazdowe Warsztaty Archeologiczno-Antropologiczne, współorganizowane przez Międzywydziałowe Koło Naukowe Bioarcheologii oraz Sekcję Biologii Człowieka

Studenckiego Koła Naukowego Biologów. Uczestnicy warsztatów – studenci archeologii, biologii, biologii sądowej i ratownictwa medycznego – pracowali nad materiałem kostnym, pozyskanym w trakcie badań archeologicznych prowadzonych w kryptach południowej i północnej kościoła pw. Trójcy Świętej w Byszewie. Funkcję instruktorów pełnili: dr Magdalena Krajewska (Wydział Biologii i Ochrony Środowiska), mgr Sebastian Nowak (Instytut Archeologii, Wydział Nauk Historycznych) oraz mgr Natalia Mucha (Wydział Biologii i Ochrony Środowiska). Uczestnicy warsztatów mieli okazję zapoznać się ze specyfiką badań w kryptach grobowych, archeologiczną dokumentacją terenową pochówków ludzkich i wyposażenia grobowego, z warsztatem antropologa oraz metodami analizy materiału kostnego, w tym paleopatologicznej oraz antropometrycznej. Opiekę merytoryczną nad spotkaniem sprawowała dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK z Instytutu Archeologii.

Jarmark Archeologiczny

28 kwietnia br. w Rezerwacie Archeologicznym Kaliski Gród Piastów w Kaliszu-Zawodzie odbył się Jarmark Archeologiczny, cykliczna impreza kulturalna przyciągająca miłośników historii i rozrywek plebejskich. Uczestniczyli w nim wytwórcy reprezentujący rozmaite gałęzie rzemiosła, a także odtwórcy historyczni. Wśród wystawców znaleźli się również studenci i doktoranci z Instytutu Archeologii – mgr Magdalena Przymorska-Sztuczka, mgr Sebastian Nowak, Michał Białecki. Prezentowali oni między innymi zabytki archeologiczne poddawane konserwacji w Pracowni Dokumentacji i Konserwacji Instytutu Archeologii, przygotowali też pokaz i pogadankę na temat rekonstrukcji strojów historycznych na podstawie źródeł archeologicznych i historycznych.

WNH na Festiwalu Nauki i Sztuki

Od 20 do 24 kwietnia br. trwał 18. Toruński Festiwal Nauki i Sztuki, w którym uczestniczyli również pracownicy, doktoranci i studenci z Wydziału Nauk Historycznych. Dr Michał Targowski z Instytutu Historii i Archiwistyki, wraz ze studentami z Koła Naukowego Badaczy Białych Plam oraz Archeologicznego Koła Miłośników Średniowiecza, przygotował pod Krzywą Wieżą imprezę plenerową pt. „Średniowieczna ulica”. Dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK z Instytutu Archeologii oraz studenci z kół naukowych działających przy tym Instytucie zaprezentowali w Dworze Artusa pokaz dawnych ubiorów, których repliki wykonano na podstawie znalezisk archeologicznych oraz źródeł historycznych i ikonograficznych. W Instytucie Archeologii odbyły się dwie imprezy: pokaz pt. „Flinstonowie i Biskupin? – życie codzienne w pradziejach”, przygotowany przez Studenckie Koło Archeologii Epok Brązu i Żelaza i Koło Eksperymentalnej Archeologii Pradziejowej oraz warsztaty z pokazem pt. „Przestrzeń przeszłości i jej tajemnice, czyli archeologia w praktyce”, przygotowane przez Archeologiczne Koło Miłośników Średniowiecza i Koło Naukowe Studentów Archeologii. Pani mgr Dominika Gołaszewska-Rusinowska z Międzywydziałowego Studencko-Doktoranckiego Koła Dziennikarstwa Historycznego i pani dr Anna Krygier, absolwentka Wydziału Nauk Historycznych, przygotowały imprezę w kategorii escape room pt. „W pracowni Kopernika”.

Dr hab. Anna Nadolska-Styczyńska w Tunezji

Na przełomie kwietnia i maja dr hab. Anna Nadolska-Styczyńska - kierownik Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej - przebywała wraz z grupą etnologów w Tunezji. Wzięła udział między innymi w spotkaniu z miejscowym stowarzyszeniem polonijnym „Dom Polski”. Prowadzone rozmowy dotyczyły współpracy z polską etnologią - antropologią kulturową i planów naukowo-badawczych. Natomiast w Szkole Polskiej w Tunisie uczestniczyła w

apelu poświęconym Dniu Flagi i rocznicy Konstytucji 3 Maja oraz przeprowadziła pogadankę na temat polskiej obrzędowości wiosennej.

POLSKA MISJA HISTORYCZNA

Goście w PMH

W kwietniu Polska Misja Historyczna gościła pierwszą w tym roku stypendystkę: mgr Elżbietę Hudzik z Biblioteki Uniwersyteckiej, która prowadziła w Würzburgu badania w ramach grantu JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna. 24 kwietnia br. w biurze Misji odbyło się spotkanie, podczas którego mgr Hudzik przedstawiła temat swoich badań w referacie pod tytułem "Nuremberg and Augsburg Graphics during the Period 15-16th Century from the University of Torun Library Collection: Author Identification, Resource Description Methods and Cataloging".

Wystawa w Würzburgu

Na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu w Würzburgu prezentowana jest polsko-niemiecka wystawa popularnonaukowa na temat odbudowy miast po II wojnie światowej, zatytułowana "Vielerlei Wiederaufbau - Różne drogi odbudowy. Doświadczenia i spostrzeżenia w odnawianiu miast Polski i Frankonii po 1945 roku". Ekspozycja została przygotowana w 2012 roku przez Polską Misję Historyczną we współpracy z licznymi instytucjami i od tego czasu była przedstawiana w Polsce i Niemczech: w Würzburgu, Toruniu (w Bibliotece Uniwersyteckiej), Szczecinie, Warszawie, Schweinfurcie, Wrocławiu, Krakowie, Aschaffenburgu i Gdańsku.

Konferencja "W drodze do nowych brzegów. Miasto i rzeka w transregionalnym europejskim dyskursie"

Tegoroczna konferencja Misji odbędzie się w dn. 17-18 września w Archiwum Miejskim w Würzburgu i będzie poświęcona historycznym aspektom relacji miasto-rzeka. Wstępny program konferencji jest dostępny na stronie Misji (<http://pmh.umk.pl/start/konferencja-naukowa-unterwegs-zu-neuen-ufern-w-wurzburgu/>). Uniwersytet Mikołaja Kopernika reprezentować będą: prof. dr. hab. Szymon Olszaniec, prof. dr. hab. Piotr Oliński oraz dr Karolina Zimna-Kawecka (Wydział Sztuk Pięknych). Serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji.

NOWE PUBLIKACJE

- Irena Kossowska, *Artystyczna rekonkwista. Sztuka w międzywojennej Polsce i Europie*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, mgr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.